

Warszawa dnia 20.01.2026

Jarosław Garstka
Komendant Główny
Straży Ochrony Kolei
w Warszawie

W związku z rosnącymi zagrożeniami związanym z terroryzmem, falami uchodźców czy też agresywną polityką Federacji Rosyjskiej, a także potwierdzonymi aktami dywersji na liniach kolejowych w trosce o bezpieczeństwo kolejowej infrastruktury krytycznej oraz Obywateli RP apelujemy i oczekujemy realizacji następujących postulatów w zakresie funkcjonowania Straży Ochrony Kolei:

1. Wzrost zatrudnienia w Straży Ochrony Kolei do minimum 4000 funkcjonariuszy.

Infrastruktura kolejowa w Polsce to ponad 18 tys. km linii kolejowych ważnych dla gospodarki jak i bezpieczeństwa państwa. W obecnym stanie zatrudnienia Straż Ochrony Kolei zatrudnia ok. 3000 funkcjonariuszy, w tym pracowników administracji. Obecne doraźne operacje prowadzone na obszarze kolejowym z udziałem żołnierzy WOT oraz funkcjonariuszy Policji unaocznily ogromne braki kadrowe formacji, nie mającej wielokrotnie możliwości kadrowych zapewnienia funkcjonariuszy do wspólnych działań i patroli.

2. Wzrost wynagrodzeń dla funkcjonariuszy SOK o 1200 zł do wynagrodzenia zasadniczego.

Ostatnie lata to czas w którym młodzi funkcjonariusze Straży Ochrony Kolei licznie opuszczają szeregi formacji. Główną ich motywacją są warunki finansowe, dużo mniej atrakcyjne w porównaniu do innych formacji. Jeżeli formacja ma być skuteczna i profesjonalna to powinna być liczna i pozyskiwać możliwie najlepszych kandydatów. Bez aspektu finansowego jest to niemożliwe dziś do zrealizowania.

3. Podjęcie realnych działań mających na celu uregulowanie uprawnień funkcjonariuszy Straży Ochrony Kolei w zakresie:

- **Nadanie funkcjonariuszom SOK uprawnień do kierowania ruchem.**

Brak uprawnień do kierowania ruchem powoduje, że w sytuacjach awaryjnych, wypadkach, uszkodzeniach infrastruktury lub innych zagrożeniach, funkcjonariusze SOK nie mogą podejmować skutecznych działań, mimo że są niejednokrotnie na miejscu zdarzenia jako pierwsi.

Skutkuje to:

- chaosem komunikacyjnym
- opóźnieniami w reakcji służb,
- zagrożeniem życia kierowców i pieszych,

- **Możliwości przeszukiwania bagażu.**

Powyższe uprawnienie pozwoli na kontrole bagaży wnoszonych na obszar kolejowy, ze względu na materiały wybuchowe, pirotechniczne itp.

Brak uprawnień dla funkcjonariusz Straży Ochrony Kolei powoduje:

- niepotrzebną zwłokę,
- narażenie pasażerów,
- paraliż ruchu kolejowego.

- **Dostęp do Krajowego Systemu Informacji Policji.**

Brak dostępu Straży Ochrony Kolei do Krajowego Systemu Informacji Policji uniemożliwia:

- skuteczną identyfikację osób,
- szybkie sprawdzenie danych,
- podejmowanie adekwatnych działań wobec osób podejrzanych.

W praktyce oznacza to uzależnienie działań SOK od przyjazdu Policji, nawet w prostych, oczywistych sytuacjach.

4. Zagwarantowanie funkcjonariuszom Straży Ochrony Kolei którzy utracili zdrowie innego dostosowanego do stanu zdrowia stanowiska pracy.

Funkcjonariusze Straży Ochrony Kolei pracują w tzw. warunkach szczególnych. Warunki te są dużym obciążeniem dla zdrowia. Ponadto podlegają rygorystycznym badaniom okresowym w odstępach 3 i 6 letnich, na których niejednokrotnie otrzymują orzeczenie o utracie zdolności do dalszego wykonywania obowiązków. Wprowadzenie obowiązkowych stanowisk dostosowanych do stanu zdrowia pozwoliłoby na utrzymanie w formacji doświadczonych pracowników, korzystania z ich doświadczenia, a jednocześnie w przypadku poprawy zdrowia powrót do wcześniejszych zadań. Ograniczyłoby to także koszty zatrudniania i szkolenia w ich miejsce nowych osób.

Postulujemy wprowadzenie obowiązkowych, systemowych rozwiązań, które zagwarantują funkcjonariuszom nieprzechodzącym badań okresowych:

- przeniesienie na stanowiska administracyjne, dyspozytorskie, logistyczne, szkoleniowe lub kontrolne,
- zachowanie ciągłości zatrudnienia w SOK,
- możliwość powrotu do służby liniowej po poprawie stanu zdrowia,
- realną ochronę przed automatycznym zwolnieniem.

Państwo nie może najpierw korzystać ze zdrowia i dyspozycyjności funkcjonariusza, a następnie – gdy utraci zdrowie – pozbywać się go jak zbędnego problemu.

5. Doinwestowanie sprzętowe formacji.

Obecny stan floty samochodowej formacji pozostawia wiele do życzenia. Wielokrotnie na jednostkach brakuje samochodów lub przebywają w serwisach. Ten stan rzeczy w połączeniu z obecnym niskim poziomem zatrudnienia paraliżuje zdolności operacyjne formacji, pomimo statystycznych realizacji zadań.

6. Podjęcie konstruktywnego dialogu ze związkami zawodowymi, zgodnie z ustawą o związkach zawodowych, a także poszanowanie przez obecne kierownictwo Komendy Głównej SOK ciągłości dokumentów i ustaleń pomiędzy stronami.

Obecne Kierownictwo Komendy Głównej Straży Ochrony Kolei wywodzące się ze struktur Wojska Polskiego, w stopniu rażącym narusza zasady dialogu społecznego.

Formacja zarządzana jest poprzez krótkoterminowe umowy o pracę, sprzeczne z zasadami „work balance”. Od dłuższego czasu obserwujemy zwalnianie doświadczonych pracowników, częste rotację i krótkoterminowe powierzanie obowiązków. Podważanie kompetencji kadry kierowniczej średniego szczebla na spotkaniach w Komendzie Głównej z funkcjonariuszami linowymi. Nieprzestrzeganie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy PKP PLK SA.. w zakresie stażowych wymagań na stanowiskach. Próby zastraszania działaczy związkowych prowadzących legalną działalność i postulujących publicznie o pozytywne zmiany dla formacji i funkcjonariuszy. Naruszanie dobrego imienia organizacji związkowych poprzez publiczne podważanie ich

roli, autorytetu oraz kompetencji. Te wszystkie praktyki w zarządzaniu Strażą Ochrony Kolei wpływają na jej funkcjonowanie i poziom realizacji ustawowych zadań.

Apelujemy o zaprzestanie podważania kompetencji obecnych pracowników zwrotami „SOK TO NIE JEST KUŹNIA TALENTÓW” lub z „OBECNYCH FUNKCJONARIUSZY NIE MA KOGO WYBIERAĆ NA STANOWISKA FUNKCYJNE BO NIE POTRAFIĄ NAPISAĆ NOTATKI SŁUŻBOWEJ”.

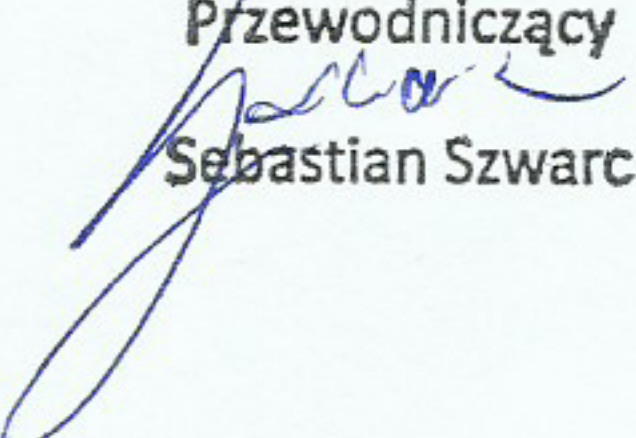
Bez realnych uprawnień i bez elementarnego bezpieczeństwa zawodowego Straż Ochrony Kolei nie będzie skuteczna.

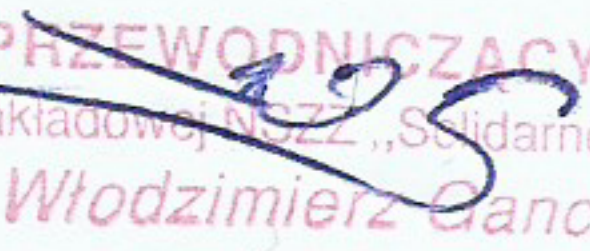
Bez stabilności, szacunku i ochrony ludzi – nie będzie silnej formacji.

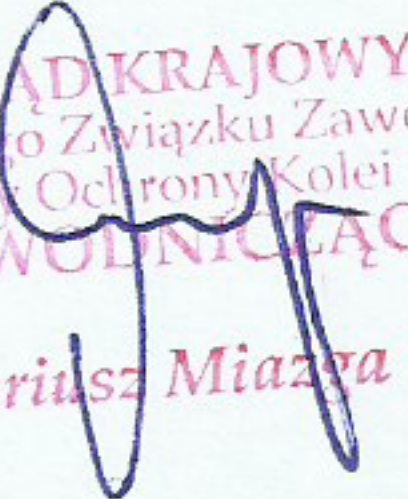
Nie można wymagać poświęcenia, nie dając zabezpieczenia.

Nie można mówić o bezpieczeństwie kolei, niszcząc tych, którzy jej strzegą.

W związku z powyższym wzywamy do podjęcia dialogu społecznego, informując, iż w przypadku jego braku zostaną przez nas podjęte dalsze ustawowe działania.

Ogólnopolski Związek Zawodowy
Kolejarzy Śląskich w SOK
Przewodniczący

Sebastian Szwarc

PRZEWODNICZĄCY

Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” SOK
Włodzimierz Ganczar

ZARZĄDKRAJOWY
Ogólnopolskiego Związku Zawodowego
Straży Ochrony Kolei
PRZEWODNICZĄCY

Mariusz Miazga

Do wiadomości:

- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych.
- NSZZ Solidarność.
- Federacja Związków Zawodowych Kolejarzy.
- Funkcjonariusze i Pracownicy Straży Ochrony Kolei.